PROPERTY OF ACKU

DAILY اراده

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۱۱۶۱

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

یوولسم کال - دویمه دوره، ۱۱۶۱ مه گڼه، پر له پسې ۲۲۳۵ گڼه د ۱۳۹۰ ل.د لړم ۲۲ مه - د یک شنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـ ق ذوالحجې ۱۷ مه د ۲۰۱۱ د نومبر ۱۳ مه

پیټر ټامسن:

امریکا دې د پاکستان پرضد سخت دریځ خپل کړي

دافغانانو لپاره دامریکا پخواني سیار سفیر پیټر ټامسن په سیاټل کې دامریکا د نړیوالو چارو په شورا کې یوې غونډې ته وویل، نړیواله ټولنه باید هڅه وکړي چې له افغانستانه بیا یو حایل هېواد جوړ شي.

پیټر ټامسن له ۱۹۸۹ څخه تر ۱۹۹۲ پورې دافغان مجاهدینو لپاره دامریکا خاص استازي و.

ده په عین حال کې وویل چې تر هغو به په افغانستان کې سوله رانه شي چې پاکستان دافغانستان د دولت له **۳مخ**

برخی نماینده گان ولسی جرگه:

در لویه جرگۀ عنعنوی شرکت نمی کنیم

نماینده گان ولسی جرگه بار دیگر مخالفت شان را با تدویر لوی جرگه ابراز کردند.

در حالی که کارهای مقدماتی لویه جرگۀ عنعنوی سر از دیروز آغاز شده است، اما تعدادی از اعضای ولسی جرگه یک بار دیگر مخالفت شان را با راه اندازی لویه جرگۀ عنعنوی در کشور ابراز کردند.

در اجلاس دیروز ولسی جرگه، تعدادی از وکلا برگزاری لویه جرگۀ عنعنوی را مغایر قانون اساسی دانسته و گفتند که در آن شرکت نمی کنند.

اما هیأت اداری ولسی جرگه می گوید که با وجود این مخالفت ها، بیش از یک ۱۷۰ تن از اعضای این جرگه برای اشتراک در لویه جرگۀ عنعنوی اعلام آماده گی کرده اند.

در این لویه جرگه روی امضای سند همکاری های استراتیژیک با امریکا و مکانیزم گفتگوهای صلح با مخالفان مسلح بحث ها و گفتگوها صورت خواهد گرفت.

نماینده گان مخالف ولسی جرگه با تدویر لویه جرگۀ عنعنوی استدلال می کنند که تصویب همچو پیمان ها از صلاحیت های ولسی جرگه بوده و نیازی برای تدویر لویه جرگه دیده نمی شود.

انتظار می رود، لویه جرگۀ عنعنوی روز چهارشنبه در تالار خیمۀبزرگ پلتخنیک برای چهار روز برگزار شود. صفیه صدیقی سخنگوی کمیسیون برگزاری لویه جرگه دیروز به خبرنگاران گفت که ورود نماینده گان جهت اشتراک در این جرگه به شهر کابل آغاز شده است و شمار زیادی از نماینده گان به کابل رسیده اند.

اتحادیۀ اروپا هم، پیمان همکاری با افغانستان امضا می کند

جامعۀ جهانی تلاش می کند، تا به افغانستان اطمینان دهد که پس از سال ۲۰۱۴ نیز، بر تعهدات خود پایبند می ماند. اتحادیۀ اروپا قصد دارد، تا این هفته در مورد پیمان همکاری با افغانستان بحث کند. این پیمان می تواند، از مسایل اقتصادی گرفته، تا حقوق بشر و مبارزه علیه تروریزم را در بر بگیرد.

به گزارش دویچه وله، منابع دیپلوماتیک اتحادیۀ اروپا روز گذشته گفتند که قرار است، وزیران خارجۀ اتحادیۀ اروپا فردا دوشنبه در نشست خود در بروکسل پیرامون "مذاکرات در مورد یک توافقنامۀ همکاری برای مشارکت و توسعه" با افغانستان، گفتگو کنند.

یک دیپلومات اتحادیۀ اروپا گفت که "نکتۀ اساسی این است که اتحادیۀ اروپا در قبال افغانستان پس از سال ۲۰۱۴ نیز، متعهد می ماند". قرار است که مسوولیت امنیتی تا پایان سال ۲۰۱۴ از نیروهای خارجی به افغان ها و همچنان بخش خدمات ملکی خارجی نیز، به دولت افغانستان واگذار گردد.

پیمان همکاری اتحادیۀ اروپا مسایلی همچون نهاد سازی، مدیریت دارایی دولتی یا عامه، حقوق بشر، توسعه، مسایل اقتصادی، مبارزه علیه تروریزم و مبارزه علیه مواد مخدر را در بر می گیرد.

اتحادیۀ اروپا که با دولت های عضو خود سالانه یک میلیارد یورو به افغانستان کمک می کند، انتظار می رود که ماموریت خود در افغانستان را تا سه سال دیگر تمدید کند.

اتحادیۀ اروپا نیز، همچون امریکا قصد دارد، تا یک پیمان همکاری با افغانستان را تدارک ببیند.

در حالی که روند واگذاری مسوولیت امنیتی در افغانستان شروع شده است، جامعۀ جهانی تلاش می کند، تا به افغانستان اطمینان بدهد که خروج کامل نیروهای نظامی تا پایان سال ۲۰۱۴ به معنای پایان همکاری آنها نمی باشد. بر همین اساس، جامعۀ جهانی کوشش می کند، تا با تدارک پیمان همکاری با افغانستان، بر تعهدات خود با آن کشور تاکید کند.

ایالات متحدۀ امریکا پیش تر از همه تلاش کرده است، تا یک سند همکاری استراتیژیک با **ص۳**

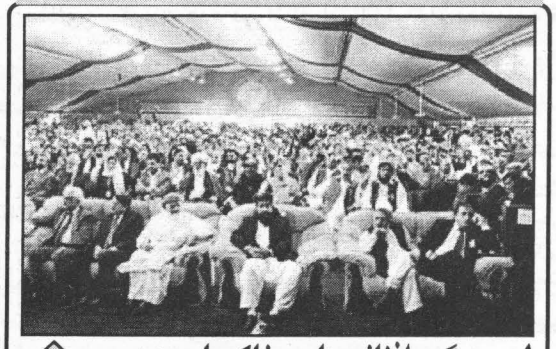

لویه جرگه د افغانستان د خلکو ملي عنعنه ده ۲

تېره ورځ یوازې په ترافیکي پېښو کې ۲۲ تنه ووژل شول

دهرات -کندهار پر لویه لاره د هلمند ولایت په مربوطاتو کې دیوې ترافیکي پېښې له امله ۱۵ تنه مړه شول.

د هلمند ولایت د ګرشک ولسوالۍ امنیه قوماندان سمونیار بنادي خان د لړم پر ۲۱ مه، وویل چې دا پېښه غرمه مهال شاوخوا پر دوولسو بجو رامنځ ته شوه.

هغه زیاته کړه چې له کابل څخه هرات ته روان د سپرلیو ۳۰۳ موټر د ګرشک ولسوالۍ دیخچال په سیمه کې لومړی له موټر سایکل سره جنګېدلی، بیا له سراچه موټر چې کندهار ته روان و او وروسته له مخامخ راروان کرولا موټر سره جنګېدلی دی.

دی وایي چې په دې ترافیکي پېښه کې په موټرسایکل، سراچه او کرولا کې ۱۵ تنه مړه شوي او د ۳۰۳ موټر سپرلیو ته زیان نه دی اوښتی.

دبنادي خان په وینا، د ۳۰۳ موټرچلوونکی تېښتېدلی او پولیسو یې په اړه پلټنې پیل کړې دي.

امنیه قوماندان وویل چې مړي د ګرشک روغتون ته لېږدول شوي او پولیسو ته یې دنده سپارلې، چې دوژل شویو کسانو کورنۍ معلومې کړي.

د ګرشک ولسوالۍ د ټولنیزې شورا مشر حاجي همکار پژواک ته وویل چې په دې پېښه کې ۱۶ تنه وژل شوي، چې یو شمېر یې ښځې او ماشومان هم دي.

نومورې د ۳۰۳ موټر چلوونکی ګرم وباله او زیاته یې کړه چې دوی له ډېر سرعت او بې احتیاطی څخه کار اخلي.

دیادونې ده، چې **۳مخ**

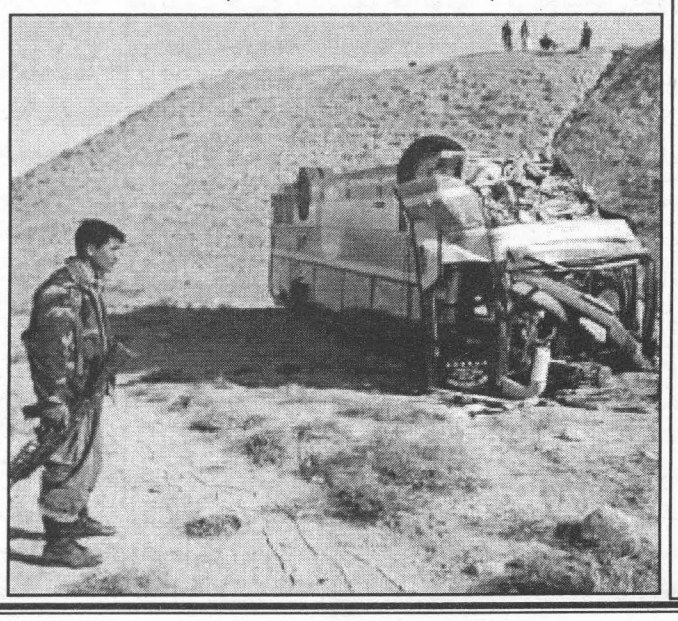

حکومت زموږ د حج په مراسمو کې هېڅ خدمت ونه کړ

یوشمېر افغان حاجیان، چې په سعودي عربستان کې د حج د مراسمو دادا کولو پر مهال له ګڼو ستونزو سره مخامخ شوي؛ ګوابنس کوي، چې د ګاللو ستونزو پر وړاندې په چوپه خوله پاتې نه شي.

دغه افغان حاجیان وایي، چې دوی به د هغو کسانو پر ضد په ولسي جرګه کې، شکایت وکړي، چې د دوی لپاره یې د اسانتیاوو د برابرولو مسوولیت درلود.

یوشمېر افغان حاجیان چې د شنبې په ورځ له سعودي عربستان څخه کابل ته را ستانه شوي، خپلې ستونزې داسې بیان کړي. دالومړی خل نه دی، چې له سعودي عربستان څخه را ستانه شوي حاجیان د خپلو ستونزو څخه سر ټکوي، له دې مخکې هم هر کال د حج په پروسه کې مسوولې ارګانونه د حاجیانو له خوا په بې غوري تورن شوي.

خو سږ کال په دې پروسه کې نوي را توکېدلي، بلکه ستونزه داوه، چې نږدې اووه سوه افغانان، چې د بیت الله شریف د زیات هوډ یې درلود له دې پروسې څخه محروم شول.

دغه زیات کوونکي وایي، چې دوی پر ځای د وزیرانو او یا هم د ځینو نورو چارواکو خپلوان استول شوي دي.

د لوی او بښونکي خدای ج په نامه

سرمقاله

لویه جرګهٔ عنعنوی یا نمایشی؟

انتظار می رود، روز چهارشنبه آینده شهر کابل میزبان ۲۰۳۰ نمایندهٔ به اصطلاح لویه جرگهٔ عنعنوی باشد؛ باید گفت، لویه جرگه در تاریخ افغانستان در مقاطع زمانی و مکانی گوناگون و روی موضوعات مختلف از سوی اشخاص و چهره های گونان تدویر یافته است؛ این جرگه ها که تعدادی از آنها مردمی بوده اند، واقعا زمامداران را به رهگشای مشکل و بحران موجود رهنمون ساخته است؛ اما عده یی از آنها فرمایشی و سمبولیک بوده که صرف به خاطر مغشوش ساختن افکار عامه، خالی کردن شانه از بار مسوولیت ها و به جیب انداختن دالرهای اختصاص یافته برای تدویر چنین جرگه ها بوده است. جرگه هایی که در گذشته های دور برگزار گردیده؛ واقعا روی اهداف افغانی و با پول مردم افغانستان، توام با اخلاص و صداقت برگزار شده که نتایج پرثمری هم به دنبال داشته است که لویه جرگه دوران احمد شاه بابا یک نمونهٔ بارز آن در تاریخ افغانستان است که توانست مردم افغان را از تهدیدهای خم و پیچ بحران های جاری زمان نجات دهد. اما لویه جرگه هایی که در ده سال گذشته و یا در دوران حکمروایی حکومت های گذشته از قبیل کمونیستی و مجاهدین تدویر یافته است؛ فیصله ها و تصامیم آنها از قبل محک خورده؛ گفتگوها و بحث هایی به اصطلاح نماینده گان ملت صرف کلیشه یی و نمایشی بوده است؛ به همین اساس، این جرگه ها نتوانسته از مشکل مردم ما بکاهد و در میزان بحران های جاری در کشور کاهش به عمل آورد.

اکنون نیز که بازهم لویه جرگه یی در راه است؛ هر چند یکی از اهداف عمدهٔ آن فرایند مکانیزم گفتگوهای صلح با مخالفان مسلح وانمود می شود؛ اما به نظر می رسد، موضوع عمده و اساسی یی که مطمح نظر است، امضای سند همکاری های استراتیژیک با امریکا می باشد؛ گفته می شود که این موضوع از قبل با امریکا نهایی شده است و این جرگه صرف نامی است که به عنوان سمبول از آن استفاده می شود و به این گونه به آن ظاهرا رنگ حقوقی و قانونی چسپانده می شود؛ اگر حکومت می خواهد، در این راستا از طریق نماینده گان مردم به آرای مردم مراجعه نماید؛ چرا این موضوع را به ولسی جرگه ارایه نکرد که تصویب و عدم تصویب همچو پیمان ها از صلاحیت های قانونی آن می باشد و نماینده گانی که در آن حضور دارند، به صورت مستقیم طی انتخاباتی به وسیلهٔ آرای مردم انتخاب گردیده اند و مردم در همه حالات آنها را موکل خود می دانند. واضح است که نماینده گان مردم در ولسی جرگه پیرامون تمام این موضوعات و حاشیه های پنهان و پیدای آن آگاهی داشته و از اینجاست که حکومتی ها احساس خطر می کردند که مبادا این ترفندها افشا و ناتمام نماند. به این منظور حکومت عده یی از افراد را زیر نام نماینده گان مردم که هنوز معلوم نیست، نماینده گان کدام مردم اند، دعوت و از آنها استفادهٔ ابزاری نموده و در تلاش است به آن نام و عنوان لویه جرگهٔ عنعنوی بدهد. چیزی که به هیچ صورت بازهم نخواهد توانست، مشکل گشای رنج ها و دردهای مردم ما گردیده و صرف این نام تاریخی و ارزش های فرهنگی و عنعنوی مردم ماست که در بازار گرم سیاست مورد معاملهٔ بازیگران دستگاه قدرت قرار می گیرد و بس.

لویه جرګه

د افغانستان د خلکو ملي عنعنه ده

عبدالروف قتیل خوږیانۍ

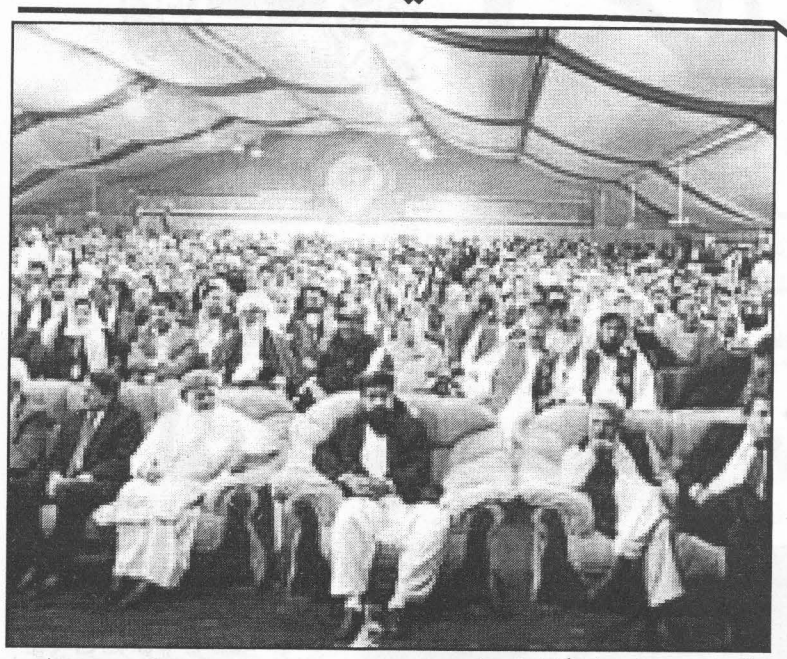

افغانستان د جرګو وطن دی او لویه جرګه په افغانستان کې د ټولو اوسیدونکیو، چې هیڅ راز استثنا نه مني؛ ملي عنعنه او سپېڅلی دود دی. دغه دود ان د لومړنیو اریایانو له وخته رواج لري.

افغانانو تل خپل قبیلوي، ملي او نړیوال مسایل د جرګو او لویو جرګو له لارې حل کړي؛ خو ځینې داسې معلوم الحاله ډلې، کورنۍ او افراد هم شته، چې په تعصب کې د سر تر ویښتانو ډوب دی او د پردیو په لمسون د یوې جبهې په توګه دومره له ځانه پردي شوي، چې د بهرنۍ مادي ګټې لپاره په پوره بې شرمۍ خپل ټول ملي مقدسات ترپښو لاندې کوي. ځینې ورځپاڼې، چې ځانونه د کذابي (دروغجنې) جبهې رسمي اورګانونه بولي، د لویې جرګې له لرغونتوب (سابقې) یې په بشپړ ډاډ سترګې پټې کړي او هغه دا، چې دغه ملي عنعنه او دود یو (قبیلوي) شی مني او یوازې د پښتنو ځانګړی دود ورته وایي.

د دغې جبهې نظر له پېښوره خپریدونکې ((وحدت ورځپاڼې)) هم خپور کړی او زه یې د یوه سند په توګه ټول وړاندې کوم: ((د مسلمانانو او سلامي امت لپاره ملي عنعنات ترهغې د احترام وړدي، چې له اسلامي ارزښتونو سره په ټکر یا تضاد کې نه وي. د همدې لامل له مخې هره عنعنه د منلو وړ نه ده او دا لازمه ده، چې (جاهلي) عنعنې، دودونه او رواجونه دې له شو او منلیو رواجونو بهلې شي.)) دا خبرې د متحدې جبهې په رسمي جریده (پیام مجاهد) کې په ډېرتهور خپرې شوي، چې د لویې جرګې په اړه د دوی د نظر څرګندونه کوي. په دې جریده کې راغلي دي: ((لویه جرګه د افغانستان ملي عنعنه نه؛ بلکې په شرقي، جنوبي او جنوب غربي برخو کې رواج لري، چې د پښتنو قومونو یوه عنعنه ده. ان د افغانستان د مرکزي او شمالي برخو په پښتنو کې هم رواج نه لري.))

په دې جریده کې په ډاګه شوې، چې: ((د لویې جرګې ملاتړ کوونکي هڅه کوي، چې دغه جرګه د هېواد ملي او تاریخي عنعنه وښیي؛ خو په دې نه دي توانیدلي. یوازې د حاجي میرویس خان هوتکي او احمدشاه بابا د جرګو مثالونه په خپل زړه وړاندې کوي، چې په هغو کې سلطنت او قدرت د کندهار له پښتنو (غلجي، پوپلزي، اسحق زي او نورزي قبایلو) سره و. دا محلي جرګې وې او د ننني لویې جرګې معنا نه لري.))

په جریده کې ټینګار شوی، چې: ((د تعجب ځای دی، چې د لویې جرګې ملاتړ کوونکي لویه جرګه د افغانانو یوه ملي عنعنه بولي؛ خو په تېرو دوه پېړیو کې له احمد شاه بابا، میرویس نیکه او امان الله خان پرته نورمثالونه نه شي وړاندې کولی.))

په دې جریده کې ادعا شوې، چې: ((لویه جرګه هېڅکله زمور د خلکو ملي او تاریخي عنعنه نه وه؛ بلکې د تېرو شپېته کلونو د حکومتونو او رژیمونو دولتي او رسمي عنعنه ده، چې تېر رژیمونه په دروغو دعوو کولو په دې توانیدلي، چې سیاسي قدرت او دلخوا اقداماتو ته ملي او قانوني صبغه ورکړي. لویه جرګه ملي عنعنه نه، بلکې یو دولتي مهردی، چې د خلکو خوښه او تایید په کې له منځه وړل شوی دی. یعنې د لویې جرګې فرمایش دولتي دی او د ملت اراده په کې منعکسه شوې نه ده.))

[وحدت ورځپاڼه، د جمعې ورځ د ۱۴۲۱س.هـ کال د ذوالقعدې ۲۲ مه د ۱۳۷۹ل.هـ کال د سلواغې (دلوې) ۲۹، د ۲۰۰۱ ع کال د فبروري ۱۶، ۴۶ګڼه لومړی او پېنځم مخونه – د شمال متحدې جبهې لویه جرګه رد کړه].

دا مقاله هغه وخت لیکل شوې، چې یو شمېر ځېرې د بهرنیو ځواکونو په اوږو سپاره د تالقانو د بهاوالدین له کلا کابل ته راورسول شول.

لویه جرګه د کنشکا له وخت مخکې دود وه، چې وروستي آریایان د سوس او اندوس غاړو ته نه وو راکوچېدلي.

اروښاد پوهاند رشاد د لویې جرګې په اړه وایي او لیکي، چې: ((په افغانستان کې لویه جرګه معلومه ده؛ هغه د کنشکا د زمانې ده او کنشکا د افغانستان لوی پاچا و، چې په دوه یمه میلادي پېړۍ کې تیر شوی. په ژمي کې به په پېښور کې و او د دوبي به په کابل او بګرام کې اوسیده. یو وخت کله، چې دی پېښور ته ولاړ، هلته یې د بودایي ایین عالمانو لویه جرګه جوړه کړه، چې په کې ۵۰۰ کسانو شمولیت درلود. دا به زه داسې درته ووایم، چې: دا معلومه لویه جرګه وه، چې (۱۸۰۰) کاله پخوا په افغانستان کې تشکیل شوې ده او له هغه را وروسته؛ نو بیا د لویې جرګې تاریخ د میرویس خان له وخت په مور کې رواج دی.

بله لویه جرګه، چې د افغانستان په تاریخ کې ډېرارزښت لري، هغه د شیرسرخ جرګه ده؛ چې د احمد شاه بابا د انتخاب مراسم په کې په ځای شوي دي.))

په حقیقت کې د معاصرافغانستان د تاریخ جوړېدلو ابتداء له همدغه وخت شوې ده.

کومه لویه جرګه، چې میرویس نیکه په وخت کې جوړه شوې وه په هغې کې میرویس نیکه د جرګې ګډونوالو ته وینا وکړه، چې د خطاب یوه برخه یې دا ده: ((که په تاسې کې داسې وګړي هم وي، چې هغوی د آزادۍ په دې لوی نعمت؛ چې لوی ځښتن زمور نصیب کړ خوشحال نه وي، نو هغوی دې ځانونه څرګند کړي هیڅوک به ور سره غرض نه کوي. داسې خلک بې شکه د دې آزاد ریاست له پولو بهر د پردیو د مظالمو او غلامۍ زنځیر په غاړه اچولی شي.)) لویه جرګه د افغانستان خلکو د ملي او نړیوالو پېښو د حل لپاره جوړه کړې او خپلې ملي ستونزې یې د افغان ملت رښتینو بچیانو ته وړاندې کړې او د هغوی له پرېکړو سره سم یې عمل کړی دی.

د میرویس نیکه د وخت لویې جرګې افغانستان د ایرانیانو له واکمنۍ ژغورلی او خپله ملي شمله یې هسکه ساتلې ده. د دغې جرګې له جوړیدو مخکې زمور شل کسه هزاره هېوادوال میرویس نیکه ته ورغلي وو او د ایرانیانو له سلطې او تسلطه یې شکایت کړی او دا یې ورته ویلي وو، چې مور د ایرانیانو د ظلم او ستم له لاسه تر دوه سپرمو راغلي وو؛ مور له تاسې څخه، چې نومیالی مخور افغان یې هیله کوو، چې مور د قاجار د اولادې له ظالم او ستم وژغورئ او د خپل واک خاوندان مو کړئ. میرویس نیکه ورته ویلي وو، چې تاسي صبرو کړئ اوس لا وخت شته دی. کله، چې وخت راغی په ګډه به د خپل افغانیت ملي شمله ساتو او خپل ملي بیرغ به رپانده ساتو.

یو بل یار په یوه ګروپي اخبار کې لیکلي، چې: ((دا معلومه خبره ده، چې لویه جرګه به د افغانستان او پاکستان ترمنځ پوله، پاکستان ته وسپاري او په دغه وسیله به د پاکستان او افغانستان ترمنځ لانجه وشلېږي.))

اروښاد پروفیسور عبدالرسول امین د لویې جرګې په اړه داسې نظریه لري: ((په ولس کې د لویې جرګې خلک معلوم دي.

دا د ټولو افغانانو وظیفه ده، چې د ټوپکوالو او رشوتخورو په مقابل کې ودرېږي او پرېږدي، چې رشوت خواره او ټوپکوال د دوی استازي شي.

د لویې جرګې د تدویر کمېسیون او د ملګرو ملتونو ځانګړي استازي همدا وظیفه ده، چې د افغان ټولنې د بهلابهلو اقشارو، سیمو او قومونو رښتیني

۳ مخ

تېره ورځ یوازې په ...

د تېر لوی اختر ورځو پر مهال په لنبکرګاه ښار کې د ترافیکي پېښو له امله ۶۳ کسان ټپیان شوي وو.

په دې وروستیو کې د هېواد په بېلا بېلو سیمو کې د ۳۰۳ ډول موټرو له خوا ترافیکي پېښې زیاتې شوې دي. پرون سهار د کابل – لوګر پر لویه لاره هم په یوه ترافیکي پېښه کې څلور تنه مړه شول.

لویه جرګه د افغانستان د ...

استازي لوېې جرګې له راولپېرۍ.)) پوهاند دوکتور محمد حسن کاکړ وایي: ((د لوېې جرګې دغړیو غوره کول په اصل کې د افغان ولس له خوښې سره تړاو لري. د لوېې جرګې اغېزمنتوب د هغې د غړیو د غوره کولو پرځرنګوالي پورې اړه لري، چې په کې د حکومتونو رول ډېر مهم دی. که نړیواله ټولنه د دغه واقعیت په نظر کې نیولو سره غواړي د لوېې جرګې له لارې یو اغېزمن او ټولمنلی حکومت رامنځ ته شي؛ باید ولس پرېږدي، چې د لوېې جرګې لپاره غړي په آزاد ډول معرفي کړي. که داسې ونه شي؛ نو راتلونکې لویه جرګه به هسې بې اغېزې وي.)) ډاکټر عبدالصمد حامد ټینګار کړی، چې: ((جرګې په عمومي توګه زمور د ولس له هغو غوره دودونو یو دود دی، چې ډېر اوږد تاریخ لري او په یوه محل او قام پورې منحصرې نه دي. زمور د ټولنیز ژوندانه په مختلفو ساحو کې د ډېرو معضلو د حل لپاره له جرګو استفاده کېده او کېږي. په دې وجه د دې موسسې بلا انقطاع او عام چلښت دیوه منل شوي ښه دود په توګه هم د شرعې په سطح او هم د افغانستان د حقوقي نظامونو په سطح (د تعاملي حقونو په توګه) یوه نافذه حقوقي موسسه ګڼل کېدی شي. که څه هم تر اوسه په دغه برخه کې لازمې او دقیقې څېړنې نه دي شوي؛ خو زمور د تاریخ په اوږدو کې په خاصو حیاتي ساسي بحرانونو او حالاتو کې جرګې دایرې شوې دي او اکثره د دې جرګو د مناسبو پرېکړو او د هغو د تطبیق په واسطه زمور د تاریخ مجرا په مثبته توګه تثبیت شوې هم ده؛ داسې جرګې معمولاً د ملي جرګو په نامه یادېږي. د مثال په توګه د میرویس نیکه په ابتکار او تدبیر په ۱۰۸۷ هجري ۱۷۰۹ م کې د کندهار په (مانجه) کې جوړه شوې جرګه او په ۱۱۲۶ هجري او ۱۷۴۷ م – کال کندهار ته نژدې د شیرسرخ مزار ملي جرګه، چې احمد شاه بابا په کې د هېواد د مشر په توګه وټاکل شو. که څه هم داسې ملي جرګې زمور په تاریخ کې له ډېرو لویو جرګو زیات ارزښت او اهمیت لري؛ خو د ماهیت له کبله لوېې جرګې له دوی متفاوتې دي...)).

اوس، چې زمور هېواد زمور له خپله لاسه له زیاتو لانجو سره مخ شوی؛ راتلونکې لویه جرګه به، چې د افغان ملت رښتیني اشخاص به په کې ګډون کوي؛ په داسې توګه پرېکړه وکړي، چې زمور ملي هویت او ماهیت به له هر راز خود غرضۍ په کې خوندي پاتې شي او افغانستان به له ټوټې ټوټې کېدو وژغورل شي. دغه مهم هدف ته به هغه لویه جرګه رسېږي، چې له متعصبو، ټوپکوالو او هغو اشخاصو څخه جوړه شوې وي، چې لاسونه یې د بهوزلو افغانانو پر وینو نه وي ککړ شوي او له ځنګلو یې د هغه افغان ویني نه څاڅي، چې پر ځمکه سیوری او په اسمان کې ستوری و نه لري (که خدای کول).

اتحادیهٔ اروپا هم، پیمان ...

افغانستان امضا کند.

هرچند هیلری کلنتن، وزیر خارجهٔ امریکا گفته است که بر سر حدود ۹۰ درصد مواد این سند توافق به دست آمده است، با آنهم دولت افغانستان می گوید که نهایی شدن این سند به لویه جرگه بستگی دارد.

قرار بود که سند همکاری استراتیژیک امریکا و افغانستان پیش از برگزاری کنفرانس بین المللی "بن دوم" در اوایل ماه دسمبر سال روان تکمیل گردد، اما به نظر می رسد که جنجال بر سر مسایلی همچون عملیات شبانه و مسألهٔ بازداشتگاه های تحت کنترول خارجی ها باعث تاخیر در امضای این توافقنامه گردیده است.

نشست سارک؛ حاشیه پررنگ ...

پس از توقف طولانی مدت مذاکرات صلح انجام شد. در ۳۰ مارچ ۲۰۱۱ نیز، صدراعظمان دو کشور در جریان مسابقهٔ تیم های کریکت با یکدیگر ملاقات کردند. در حوادث اخیر تروریستی که در بمبی صورت گرفت نیز، بر خلاف گذشته هند، ادعایی علیه پاکستان مطرح نساخت و آنرا متهم نکرد. منموهن سینگ صدراعظم هند در دیدار با همتای پاکستانی خود یوسف رضا گیلانی، از پیشرفت روابط دو کشور ابراز خوشحالی کرد. همچنین وی گیلانی را مرد صلح خوانده و افزود: من همیشه اعتقاد داشتم که گیلانی مرد صلح است. سینگ خواستار برگزاری مذاکرات بسیار سازنده میان دو کشور در دور آینده شد، تا بتواند دو طرف را هرچه بیشتر به هم نزدیک کند. صدراعظم هند گفت: 'به منظور نگاه رو به جلو در روابط بهتر است، عصر اتهام و اتهام متقابل پشتسر گذاشته شود.' گیلانی نیز مذاکرات را بسیار مثبت و آن را حرکت رو به جلو ارزیابی کرد. با توجه به اظهارت گیلانی و ارادهٔ 'حنا ربانی' وزیر امور خارجهٔ پاکستان، به نظر می رسد، حل اختلاف هند و پاکستان به کلید موفقیت سارک تبدیل شود.

امریکا دې د پاکستان پرضد ...

وسلوالو مخالفانو سره له ملاتړه لاس نه وي اخیستی.

پیټر تامسن د ولسمشر بارک اوباما له حکومته وغوښتل چې د پاکستان په اړه سخته پالیسي خپله کړي، دیپلوماتیک فشار پرې راوړي او خپلې مرستې ورسره مشروطې کړي.

ده دا هم وویل چې دا مسله چې پاکستان اتومي وسله لري باید امریکا د پاکستان پرضد دسخت دریځ له غوره کولو را ونه ګرځوي.

بناغلي ټامسن د امریکا متحدو ایالتونو ته سپارښتنه وکړه چې د افغانستان د مځکنۍ بشپړتیا د ساتنې لپاره د سیمې له لویو قدرتونو سره جیوسټراټیجیک میکانیزم ته انکشاف ورکړي.

ده په زغرده وویل چې د اسلام اباد ستراتیژي له کلونو – کلونو راهیسې له دې سره سره د امریکا له ګټو سره په ضدیت کې ده چې پاکستان ډاډ ورکوي چې دا هیواد د تروریزم پرضد د امریکا کلک ملګری دی.

ده پر پاکستان تور پورې کړ چې د سخت دریځو یا جهادیانو د ملاتړ په ترڅ کې یې د خپلې استخباراتي ادارې، ای ایس ای په وسیله طالبان او نورې سرزورې ډلې زېرولي دي.

برگزیده هایی از مطالب ارسالی دوستان

دوستان و همکاران گرانقدر روزنامه اراده
احترامات ما را پذیرا شوید
قبل از همه از همکاری های بی شایبه شما اظهار سپاس و قدردانی نموده و تداوم همکاری های شما را با این روزنامه به دیده قدرمی نگریم.
امید است با همکاری های همیشگی خویش، صفحات این روزنامه را رونق بخشیده و بر ما منت گذارید.

همکار همیشگی روزنامه محترم زاهد حساس، ایمیل شما شامل دو مطلب به ما رسید با ابراز قدر دانی از همکاری های دایمی شما قسمتی از مضمون ارسالی تانرا که تحت عنوان " صلح، مسیری که به سعادت می انجامد" به رشته تحریر در اورده بودید به چاپ میرسانیم. موفق باشید.

صلح، یکی از ضروریات مبرم در حیات اجتماعی افراد یک جامعه است. ملتی که دست به دست هم داده تا در کشور و جامعهٔ شان صلح حکمفرما شود، امید های زیادی را به آینده های روشن می داشته باشند. امروز ملت هایی که به صلح و ثبات در کشور شان دست یافته اند، توانسته اند پیشرفت های زیادی را در عرصه های اقتصادی و انکشافی در سرزمین های شان به وجود بیاورند.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز از مدت ها بدینسو با در نظر داشت اینکه تنها صلح و ثبات در کشور می تواند ملت ما را از همهٔ بدبختی نجات داده و کشور را نیز از ویرانی و بربادی هایی که ممکن در آینده به آن مواجه گردند، رهایی بخشیده تا باشد که یک زنده گی مسالمت آمیز را با کشور های همسایه و منطقه در فضای مملو از اخوت و برادری برای ملت های مسلمان و با فرهنگ به ارمغان بیاورد.

در این راستا، نهاد های تحصیلی کشور نیز تلاش هایی را به خرج داده اند تا بتوانند زمینه های دست یافتن به صلح و ثبات در کشور را مساعد ساخته و فرهنگ صلح پروری را در جامعهٔ افغانی نهادینه سازند. چنانچه سمیناری که در تالار وزارت تحصیلات عالی کشور در اوایل ماه عقرب سال ۱۳۹۰ خورشیدی برگزار گردیده بود، جمعی از استادان پوهنتون های مرکز و ولایات و شماری از مسوولان محترم آن وزارت در رابطه به اهمیت صلح در کشور صحبت نموده و افزودند که صلح و ثبات یکی از ارزش های حیات اجتماعی بوده که با تأمین هر چه بهتر آن می توان به سعادت دنیوی و اخروی دست یافت.

گفتنی است که تعداد زیادی از محصلین که در این سمینار اشتراک نموده بودند، هر یک نظریات مثبتی در رابطه به تأمین صلح و ثبات در کشور داشته و افزودند که مردم افغانستان زمانی می توانند به ترقی و تعالی نایل آیند که بتوانند زنده گی مسالمت آمیز و عاری از خشونت را در کنار هم تجربه کنند و از تفرقه های قومی، سمتی و زبانی که بنا بر گمان اغلب توسط کشور های همسایهٔ ما دامن زده می شود، اجتناب نموده و به زمینه های پیشرفت و شکوفایی فکر نموده و تلاش ورزند.

در اخیر آنچه قابل مکث و تأمل می باشد، این است که جوانان تحصیل کرده و گل سرسبد های جامعهٔ ما که دوران طفولیت و کودکی خود را در جنگ های خانمانسوز تحمیلی و فرسایشی کشور های همسایه سپری نموده اند، صلح و ثبات را یکی از نعمت های خداوند متعال دانسته و در نهادینه ساختن و مروج نمودن آن تلاش می ورزند که این موضوع مردم ما را به آینده های روشن نوید داده و امیدوار می سازد.

همکار گرانقدر روزنامه محترم عبدالباصر "منصوری"، مطالب ارسالی شما را دریافت نمودیم به امید وصول مطالب بیشتر تان بخشی از یک مطلب ارسالی تانرا به زیور چاپ می آراییم.

سران پاکستان همواره ادعا می کنند که آنها قربانی تروریزم هستند، چنانچه در این اواخر خانم حنا ربانی وزیر خارجه آن کشور نیز پاکستان را قربانی اصلی تروریزم قلمداد نموده است. آیا میتوان تصور کرد که واقعاً آن کشور قربانی تروریزم است یا بانی و مؤلد تروریزم بین المللی؟ طوریکه طی سالهای گذشته با این همه جنایات و حمایت همه جانبه آن کشور از شورشیان خود می رساند که آنها با وارونه جلوه دادن حقایق می خواهند تدوام جنگ را به کشورهای همسایه ارتباط دهند.

در حالیکه مراکز امن تروریستان در مناطق مربوط به آنطرف خط دیورند است و کشته شدن سران گروه های دهشت گر خود می رساند که رهبران گروه های تروریستی نیز در مراکز امن تحت حمایت حلقات نظامی و استخباراتی پاکستان قرار داشته و هر روز از جانب آنها تعلیمات هراس افگنی برایش آموزش داده میشود.

طوریکه این گفته های عینی ده ها بار از جانب مقامات امنیتی ارگان های سه گانه افغانستان بیان گردیده و این گونه حقایق به اطلاع جهانیان رسانیده شده است. چنانچه حال همه میدانند که پاکستان در امر مبارزه با تروریزم هیچ گونه صداقتی ندارد.

با توجه به آنچه تا حال گفته آمدیم چون نه تنها پاکستان شورشیان را از هر لحاظ تمویل، تجهیز و آموزش میدهد، بلکه حملات توپخانه ای و راکتی را نیز انجام داده که چهره اعمال غیر انسانی و اسلامی خویش را بیشتر از پیش به نمایش می گذارد، بناً ما میخواهیم تا جامعه جهانی در این رابطه با پاکستان برخورد جدی نموده و متحدانه با وارد نمودن فشارهای لازم سیاسی و اقتصادی آنکشور را وا دار سازند تا از حمایت تروریستان دست کشیده و با همسایه گان خویش صادق باشد.

همکار عزیز محترم مرتضی جواد، ایمیل شما به اداره روزنامه مواصلت نمود از همکاری های قلمی شما اظهار سپاس می نماییم به امید دریافت ایمیل های بعدی شما قسمتی از یک مضمون ارسالی تانرا به چاپ میرسانیم.

برخوردها و اظهار نظرهای سران و نظامیان پاکستانی آن قدر بی شرمانه و دور از روابط حسن همجواری میباشد که آنها همیشه پا از گلیم خود فراتر گذاشته و با چنین گفته های شان مسبب نفرت و انزجار شهروندان افغانستان می گردند.

از بدو تأسیس پاکستان از چند دهه بدین طرف به یقین مشاهده میگردد که آنها منافع شان را در دوام جنگ در افغانستان میدانند چنانچه از سه دهه بدین طرف به ایجاد گروه های دهشت افگن پرداخته و طالبان را آله دست خود ساخته و توانسته اند بوسیله آنها، افغانستان را از پیشرفت و ترقی باز داشته و جنگ را دوام دهند.

پرویز مشرف که خود دارای دوسیه های فساد مالی در پاکستان میباشد و از جانب محاکم پاکستان متهم بوده چرا که وی در دوران زمامداری اش ده ها میلیارد دالر را در امر مبارزه با تروریزم دریافت نموده که از این پولها مقدار زیاد آنرا در تقویت افراطیت و بنیاد گرایی به مصرف رسانیده و یک مقدار آنرا حیف و میل و به اندوخته های خود افزوده است و حتی به خواست محاکم پاکستان توجه نکرده و حاضر به هیچگونه پاسخ گویی به مردم پاکستان در این مورد نمی باشد.

خوشبختانه سران کشورهای خارجی وعده های کمک های دوامدار به افغانستان را حتی بعد از سال ۲۰۱۴ سپرده اند، که در این مورد دبیر کل ناتو گفته است که پاکستان باید بداند که بعد از خروج نیروهای بین المللی از افغانستان خلاء امنیتی از خود بر جا نمی گذارند و ما افغانستان را کمک خواهیم کرد و مسؤولیت های مان را دوام خواهیم داد و نیروهای امنیتی افغان را حمایت می کنیم. البته امیدواری شهروندان افغانستان هم این است تا کمک آنها آنقدر به سطح بالا باشد تا نیروهای امنیتی افغانستان مانند کشورهای همسایه مجهز و برابر باشند.

اگر جامعه جهانی دوباره اشتباه دهه هفتاد را در افغانستان تکرار کند و این کشور را به باد فراموشی بسپارد بار دیگر مراکز امن تروریستان از پاکستان به افغانستان انتقال داده خواهد شد و کشورهای خارجی نیز از این آفت متضرر می گردند.

پس یگانه راه معقول این است تا نیروهای امنیتی افغان را تجهیز درست نموده با این کار از یک طرف مصارفات آنها به حداقل خواهد رسید و از سوی دیگر برای همیشه از شر تروریزم رهایی خواهند یافت.

نشست سارک؛ حاشیه پررنگ تر از متن

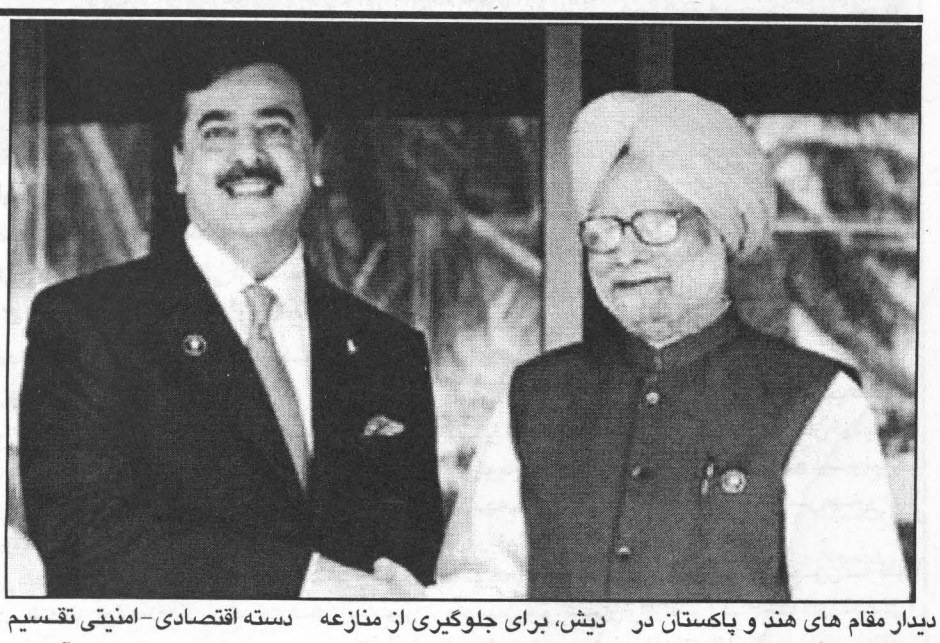

دیدار مقام های هند و پاکستان در حاشیهٔ هفدهمین نشست اعضای اتحادیهٔ سارک با موضوعات اقتصادی و امنیتی در مالدیف، از موضوعاتی بود که بر متن نشست غلبه یافت.

هفدهمین نشست اتحادیهٔ همکاری های منطقه یی کشورهای جنوب آسیا موسوم به 'سارک' روزهای پنجشنبه و جمعه نوزدهم و بیستم عقرب ماه (۱۰ و ۱۱ نومبر) در مالدیف برگزار شد. در این نشست دو روزه، هشت کشور عضو سارک حضور داشتند. کشورهای عضو این اتحادیه عبارت اند از: هند، پاکستان، افغانستان، سریلانکا، بنگله دیش، مالدیف، نیپال و بوتان. اعضای ناظر این اتحادیه عبارت اند از استرالیا، چین، اتحادیهٔ اروپا، جمهوری اسلامی ایران، جاپان، برما، کوریای جنوبی، جمهوری موریس و ایالات متحدهٔ امریکا. کشورهای اصلی این سازمان که تصامیم آنها نقش محوری در این سازمان دارد، هند، پاکستان و سپس افغانستان است و به طور طبیعی بقیه اعضا به تناسب قدرت و نقش خود، حاشیه یی محسوب می شوند. افغانستان از کشورهای الحاقی به اعضای سارک است.

کارکرد این گونه از سازمان ها و اتحادیه ها، جلوگیری از شکل گیری بحران، حل منازعات، ایجاد یک مجموعهٔ امنیتی، تبادل امکانات و رفع نیازهاست. سارک نیز، در سال ۱۹۷۷ به پیشنهاد ضیاء الرحمن رییس جمهور بنگله دیش، برای جلوگیری از منازعه و حل اختلافات در جنوب آسیا شکل گرفت.

هند از هر بعد همانند جمعیت، وسعت، نیروی نظامی و غیره تواناترین و قدرتمندترین عضو سارک است و در این جلسه منموهن سینگ صدراعظم هند، با هیأتی متشکل از وزیر خارجه، مشاور امنیت ملی و معاون وزیر خارجه و دیگر مقام های هندی در این جلسه شرکت کرد. هیأت هندی چهار روز در مالدیف اقامت داشت. بعد از هند، پاکستان در بسیاری از ابعاد قدرت رتبهٔ دوم را دارد. 'سید یوسف رضا گیلانی' صدراعظم پاکستان نیز، در راس هیاتی متشکل از وزرای ارتباطات، کشتیرانی و وزیر داخله سه روز در مالدیف اقامت داشت.

عنوان هفدهمین نشست اتحادیهٔ سارک ' ایجاد پل ارتباطی' بود. در حقیقت، سارک به دنبال ارتقای همگرایی منطقه یی و توسعهٔ یک هویت آسیایی است. مالدیف برای سومین بار میزبان نشست اعضای سارک بود و این دور از مذاکرات در 'ادو' (Addu) یکی از جزایر جنوبی مالدیف برگزار شد.

موضوعات هفدهمین نشست اعضای سارک:

در این نشست سه موضوع مورد بررسی قرار گرفت. این موضوعات را می توان به دو دسته اقتصادی-امنیتی تقسیم بندی کرد. بحث 'تجارت آزاد' و ایجاد یک 'بانک دانه' محور موضوعات اقتصادی را تشکیل می دهد. کشورهای عضو سارک اقتصادی مبتنی بر زراعتی دارند. برنج، گندم و دیگر محصولات زراعی، مهمترین بخش صادرات این کشورها را تشکیل می دهد، اما هر ساله آسیب هایی متوجه این گونه از محصولات زراعتی است و گاهی دانه های استفاده شده به لحاظ ژنتیک مرغوب نبوده؛ لذا برونداد برداشت، محصول مطلوبی نیست. به همین دلیل، کشورهای عضو اتحادیهٔ سارک تصمیم گرفته اند، تا 'بانک دانه' ایجاد کرده و از دستاوردهای یکدیگر در این عرصه استفاده کنند.

امروز بحث دانه های مقاوم در برابر تغییرات آب و هوایی یکی از موضوعاتی است که در برنامهٔ جهانی غذا به آن توجه می شود.

موضوع دیگر اقتصادی بحث 'تجارت آزاد' است. کشورهای سارک خواهان شکل گیری تجارت آزاد، حذف تعرفه و تشکیل یک منطقهٔ پر رونق هستند. از آنجایی که سطح اقتصادی کشورهای منطقه با یکدیگر متفاوت است، ایجاد یک 'استندرد منطقه یی' به عنوان بایسته تجارت آزاد در این نشست مدنظر قرار گرفت. منموهن سینگ قبل از آنکه هند را به مقصد مالدیف ترک کند، اعلام کرد که خواستار شکل گیری یک اقتصاد لیبرال در منطقه است. در حقیقت هند بیش از کشورهای دیگر از لیبرال سازی اقتصاد منطقهٔ جنوب آسیا حمایت می کند. زیرا اوضاع اقتصادی دهلی نو به لحاظ میزان و سطح تولیدات به گونه یی است که می تواند، درآمد بیشتری را در مقایسه با سایر کشورهای منطقه از آن خود نماید. همچنین تنوع محصولات هند نیز، قابل مقایسه با دیگر کشورهای عضو سارک نیست. پیگیری 'تجارت آزاد' در منطقهٔ آسیای جنوبی توسط هند مکمل تجارت آزاد و ایجاد مناطق آزاد تجارتی این کشور با اعضای آسته آن و اتحادیهٔ اروپاست. همچنین سینگ از اعضای حاضر در این جلسه خواست، تا به طور جدی به دنبال ایجاد یک خط هوایی برای فعالیت در محدودهٔ کشورهای عضو سارک باشند.

موضوعی که ماهیت اقتصادی دارد 'واکنش سریع به بحران ها و فجایع منطقه یی' است . منظور از این بحران ها و فجایع حوادثی همچون توفان، سیل، بادهای شدید و زلزله است. جنوب آسیا منطقه یی است که همواره به طور گسترده متحمل این گونه حوادث طبیعی می شود. بر خلاف موضوعات دیگر امنیتی در جنوب آسیا این دسته از موضوعات، امنیت منطقه یی را کمتر به خطر می اندازند و بیشتر متوجه امنیت داخلی کشورهاست. بنابراین، کشورهای عضو اتحادیهٔ سارک می خواهند، ترتیباتی را برای جلوگیری از افزایش تلفات و آسیب های حوادث طبیعی اتخاذ کنند.

در اعلامیهٔ نهایی این اجلاس که 'اعلامیهٔ ادو' خوانده می شود، بر ایجاد یک راه آهن منطقه یی در حوزهٔ سارک تاکید شد و عزم کشورهای منطقه یی بر ایجاد ترتیباتی جهت گسترش فعالیت های کشتیرانی در حوزهٔ اقیانوس هند مصمم گشت. قرار است، این تصمیم تا پایان سال جاری عملیاتی گردد. در این اعلامیه، اشاره یی به موضوعات زیست محیطی شده است و همچنین کشورهای منطقه حمایت خود را از پاکسازی پایگاه های امن تروریست ها در منطقهٔ آسیای جنوبی اعلام کرده اند.

چالش های اتحادیهٔ سارک:

چالش های مهم در اتحادیهٔ سارک همان چالش های موجود در بین کشورهای آسیای جنوبی است که برخی از آنها در این اتحادیه انعکاس می یابد. مهمترین چالش این اتحادیه، قدیمی ترین چالش آسیای جنوبی یعنی نزاع هند و پاکستان بر سر کشمیر است. هند و پاکستان مهمترین کشورهای عضو سارک هستند؛ لذا نزاع و اختلاف بین این دو کشور می تواند، سارک را فلج کند. هر چند فلسفهٔ تشکیل این اتحادیه کاهش اختلافات منطقه یی بود، اما تا کنون این هدف محقق نشده است. هنوز هم در حادثهٔ تروریستی که در هند رخ می دهد، پاکستان و گروه های تروریستی فعال در این کشور متهم می شوند و بالعکس.

اما چالش های سارک به هند و پاکستان محدود نمی شود، بلکه پاکستان با افغانستان بر سر خط سرحدی دیورند اختلاف دارند. در کنار اختلافات سیاسی و جغرافیایی، اختلافات مذهبی هم از عواملی است که سارک را ناتوان کرده است. اختلافات هند و پاکستان با درجاتی بسیار کم، نوعی نزاع مسلمان و هندو نیز می باشد و در داخل هند یا پاکستان نزاع شیعه و اهل سنت ادامه دارد. 'پاراچنار' پاکستان و شیعیان این منطقه یکی از قربانیان اصلی این درگیری هستند.

چالش دیگر در این منطقهٔ اقتصادی است. بیشتر کشورهای منطقهٔ اقتصادی تک محصولی دارند، به عبارتی اقتصاد کشورهای منطقه مکمل یکدیگر نیست، تا نیاز کشورها به لحاظ اقتصادی در سطح منطقه یی تامین گردد؛ به علاوهٔ آنکه اغلب اقتصاد این کشورها را زراعتی و نه صنعت تشکیل می دهد. همهٔ این عوامل در کنار یکدیگر سبب شده کشورهای عضو سارک همکاری های خارجی را راه نجات خود بدانند؛ یعنی رویکردهای گریز از مرکز در تفکر اکثر مقام های کشورهای آسیای جنوبی حاکم است. همین امر سبب همکاری استراتیژیک هند با امریکا و همکاری پاکستان با چین شده است. بنگله دیش نیز، همکاری قابل توجهی با چین دارد. قرارداد همکاری استراتیژیک اخیری که بین هند و افغانستان در مقیاس جنوب آسیا امضا شد، می توان یک استثنا دانست که با حمایت امریکاییان انجام شد. حتا این همکاری استراتیژیک نیز، در رقابت با پاکستان تفسیر می شود. تمام این عوامل حکایت از آن دارد که کشورهای اتحادیهٔ سارک به لحاظ اقتصادی، امنیتی و سیاسی نمی توانند، یک مجموعه را تشکیل دهند، به همین دلیل، این اتحادیه در مقایسه با سایر اتحادیه ها همانند آسه آن و اتحادیهٔ اروپا تا کنون موفق ارزیابی نشده است.

کاهش تنش بین هند و پاکستان؛ چشم انداز موفقیت در سارک:

امید کشورهای عضو سارک بر آن است که با حل برخی از اختلافات پایه یی بتوانند، بر دیگر مشکلات فایق آیند. یکی از این امیدها حل اختلاف هند و پاکستان است. در این مسیر چشم ها به نتیجهٔ ملاقات گیلانی و سینگ صدراعظمان پاکستان و هند دوخته شده است. این موضوع سبب شد، اهمیت این دوره از مذاکرات سارک بیش از پیش افزایش یابد. در حقیقت شاید این موضوع که در حاشیهٔ سارک رخ داد، بیش از خود اجلاس اهمیت داشته باشد. این دیدار کاملا زیر ذره بین رسانه ها قرار گرفت. حدود یک سال است که تنش بین هند و پاکستان پس از شانزدهمین نشست اعضای سارک در 'تیمفو' پایتخت بوتان که سال گذشته برگزار شد، به طور چشمگیری کاهش یافته است؛ زیرا در شانزدهمین نشست سارک اولین دیدار بین مقام های هند و پاکستان ص۳

معیار های بین المللی حقوق بشر برای تطبیق قوانین

توقیف: هر شخص که به یک تخلف جزایی متهم می شود تا آنکه در یک محاکمه عادلانه جرم او به اثبات نرسیده بری الذمه شناخته می شود.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

ارادهٔ ورځپانه یوازې د سر لیکنې نګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپانه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com
معاون: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰ ۵۹ ۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Farhat yar
Editor: Khadem Ahmad
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com